

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІННІ «Інститут геології»

Кафедра загальної та історичної геології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора інституту
загальної та історичної геології
І.М. [підпис]
«...» 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОБЛЕМИ ТЕКТОНІКИ УКРАЇНИ

для аспірантів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
спеціалізація
вид дисципліни

10 Природничі науки
103 Науки про Землю
Третій рівень вищої освіти, аспірант
Науки про Землю
Загальна та регіональна геологія
Вибіркова

Форма навчання   денна
Навчальний рік   2017/2018
Семестр   4
Кількість кредитів ECTS   4
Мова викладання,
навчання та оцінювання   українська
Форма заключного контролю   іспит

Викладачі: *Шевчук Віктор Васильович доктор геолого-мінералогічних наук,
професор кафедри загальної та історичної геології*

Пролонговано: на 2018/2019 н.р. *[підпис]* «...» 20__р. *17.09.2018*
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. (____) «__» 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. (____) «__» 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ - 2017

© Шевчук В.В., 2017 рік

Розробники: *Шевчук Віктор Васильович, доктор геолого-мінералогічних наук,
професор кафедри загальної та історичної геології*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри загальної та історичної
геології

 (Іванік О.М.)

Протокол №_3_ від «_18_» жовтня 2017 р.

Схвалено науково - методичною комісією інституту

Протокол від «1» листопада 2017 року №4

Голова науково-методичної комісії (Демидов В.К.)

«2» 11 2017 року

1. Мета дисципліни: сформувати уявлення про сучасний стан та найбільш дискусійні питання геологічної будови та розвитку головних геоструктурних елементів України для розуміння місця власних досліджень у процесі геологічного пізнання того чи іншого регіону.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

знати геологічну будову й етапи розвитку земної кори

3. Анотація навчальної дисципліни / референс:

Дисципліна є однією з інтегральних геологічних дисциплін, оскільки поєднує визначальні аспекти геологічної будови й розвитку земної кори у цілому та окремих її геоструктурних елементів. До таких елементів у межах України належать фрагмент давньої Східно-Європейської платформи разом з Українським щитом, зона зчленування давньої платформи із Альпійським Середземноморським поясом, а також фрагменти останнього – Карпатська складчаста система та складчасті споруди Гірського Криму. В межах давньої платформи важливе значення мають Дніпрово-Донецька западина та деякі інші платформні структури. Кожен із цих елементів має доволі складну будову та розвиток, а сучасний стан їх вивчення, на що спрямована дослідна робота аспірантів, відзначається наявністю значної кількості проблем локального, регіонального та глобального масштабу. Їх розуміння дає змогу аспірантам відчувати взаємозв'язок різних геологічних явищ та процесів та місце власних досліджень у загальній системі геологічних знань.

4. Завдання:

Завдання (навчальні цілі) – підготовка висококваліфікованого фахівця ступеня доктора філософії в галузі природничих наук за спеціальністю «Науки про Землю», формування професійних компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності та аналізу різномасштабних геологічних й геодинамічних карт та розрізів, а також коригування напрямів власних досліджень відповідно до загальної проблематики.

5. Результати навчання:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		<i>Форма/Методи викладання і навчання</i>	<i>Форма/Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
1.1	тектонічне районування України на основі геосинклінально-платформної та плитотектонічної концепцій	<i>лекція, самостійне навчання</i>	<i>письмова робота</i>	<i>до 18,0%</i>
1.2	особливості ранньодокембрійського розвитку фундаменту давньої платформи та Українського щита	<i>лекція, самостійне навчання</i>	<i>письмова робота</i>	<i>до 10,0%</i>
1.3	принципи розчленування ранньодокембрійських утворень Українського щита	<i>лекція, самостійне навчання</i>	<i>письмова робота</i>	<i>до 9,0%</i>
1.4	особливості геологічної будови та розвитку фанерозойських геоструктурних зон України	<i>лекція, самостійне навчання</i>	<i>письмова робота</i>	<i>до 9,0%</i>
2.1	будувати різномасштабні геологічні й геодинамічні карти та розрізи	<i>практичне заняття, самостійне навчання</i>	<i>письмова робота</i>	<i>до 9,0%</i>
2.2	аналізувати різномасштабні геологічні й геодинамічні карти	<i>практичне заняття, самостійне навчання</i>	<i>письмова робота</i>	<i>до 9,0%</i>
2.3	критично оцінювати й коригувати напрямки власних досліджень відповідно до загальної проблематики	<i>лекція, самостійне навчання</i>	<i>письмова робота</i>	<i>до 9,0%</i>

2.4	застосовувати стратиграфічний та формаційний підходи до розчленування ранньодокембрійських утворень	лекція, самостійне навчання	письмова робота	до 9,0%
2.5	Аналізувати геологічну будову та еволюцію різновікових геоструктурних зон України	лекція, самостійне навчання	письмова робота	до 18,0%

6. Структура навчальної дисципліни: лекційні та практичні заняття, самостійне навчання.

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання аспірантів. Оцінювання проводиться за модульно-рейтинговою системою та за результатами іспиту.

1. Семестрове оцінювання:

- 1) Контрольна робота із проблем тектонічного районування України – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)
- 2) Контрольна робота із проблеми геологічної будови та розвитку різновікових геоструктурних зон України – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)
- 3) Оцінка за роботу на практичних заняттях – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)

- підсумкове оцінювання знань проводиться у кінці семестру в вигляді **письмового іспиту**. Максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка 24 бали. На іспиті аспірант письмово відповідає на три запитання білету. Під час усного обґрунтування аспіранту можуть бути задані додаткові запитання у рамках програми навчальної дисципліни.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту є обов'язковим.

	Семестрова кількість балів	ПКР(підсумкова контрольна робота)чи/або екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Аспірант не допускається до **іспиту**, якщо під час семестру набрав менше 20 балів.

7.2. Організація оцінювання: Можлива максимальна кількість балів за кожну модульну контрольну роботу складає 20 (мінімальна – 12), практичні заняття – 20 балів (мінімальна – 12) Можлива максимальна кількість балів, отриманих на екзамені, складає 40 (мінімальна – 24).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується із урахуванням оцінок за 2 контрольні роботи (змістові модулі), практичні заняття та за результатами складання іспиту.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
Розділ 1.				
1	Тема 1. Тектонічне районування України на основі геосинклінально-платформної та плитотектонічної концепцій.	4	2	20
2	Тема 2. Проблеми ранньодокембрійського розвитку фундаменту давньої платформи та Українського щита	4	2	20
Розділ 2.				
3	Тема 3. Стратиграфічний та формаційний підходи до розчленування ранньодокембрійських утворень.	4		20
4	Тема 4. Головні структурно-формаційні комплекси Українського щита	4		20
Розділ 3.				
5	Тема 5. Проблеми геологічної будови та розвитку фанерозойських геоструктурних зон України	2		16
	ВСЬОГО	18	4	96

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій – **18 год.**

Практичні заняття - **4 год.**

Консультації - **2 год.**

Самостійна робота – **96 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Каляев Г.И., Крутиховская З.А., Жуков Г.В., Рябенко В.П. Тектоника Украинского щита. – Киев: Наукова думка, 1973. – 300 с
2. Карта геологических формаций Украинского щита. – масштаб 1:500000.Объяснительная записка / Ред. Е.М.Лазько. Киев: ПТЭ, 1991. – 116 с
3. Стратиграфические схемы докембрийских и фанерозойских образований Украинского щита для геологических карт м-ба 1:50000 // Объяснительная записка. – Киев:Мингео УССР, Центр. Тематич. Экспедиция, 1986. – 123 с
4. Кореляційна хроностратиграфічна схема раннього докембрію Українського щита (Пояснювальна записка). – К.Ю.Єсипчук, О.Б.Бобров, Л.М.Степанюк та ін. – Київ: УкрДГРІ, 2004. – 30 с
5. Заика-Новацкий В.С., Казаков А.Н. Структурный анализ и основы структурной геологии: Учеб. пособие. – К: Вища школа. Головное изд-во, 1989. – 279 с
6. Геохронология раннего докембрия Украинского щита. Протерозой / Отв ред. Н. П. Щербак. — Киев: Наук. думка, 2008. — 240 с.
7. Шевчук В.В., Лавренюк М.В., Кравченко Д.В. Основи структурного аналізу. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. – 288 с.

8. Введение в тектонофизику: Учебное пособие / М.А. Гончаров, В.Г. Талицкий, Н.С. Фролова; Отв. Ред. Н.В. Короновский – М.: КДУ, 2005. – 496 с.
9. Стратиграфические схемы фанерозоя и докембрия Украины / Межведомственный стратиграфический комитет Украины по геологии и использованию недр. Академия наук Украины Киев, -1993.
10. <http://geomap.land.kiev.ua/geology.html>

Додаткові:

1. Щербак Н.П. Петрология и геохронология докембрия западной части Украинского щита.- Киев: Наукова думка, 1975. 271 с.
2. Щербаков И.Б. Петрография докембрийских пород центральной части Украинского щита.- Киев: Наукова думка, 1975. 279 с.
3. Петрография / Под ред. А.А. Маракушева, ч. III. Изд-во Моск. Ун-та, 1986
4. <http://minerals-ua.info/>
5. Cees W. Passchier, Rudolph A.J. Trow. Microtectonics – Spinger, 2005. – 366 p.